

A történetmesélés és történetalkotás pedagógiai módszere a felsőoktatásban

Farkas Anett

Eszterházy Károly Egyetem, NTDI

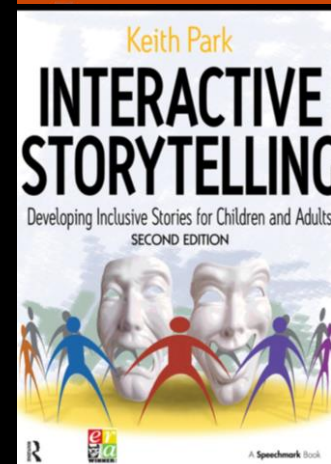
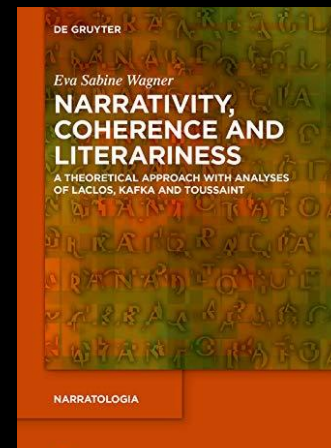
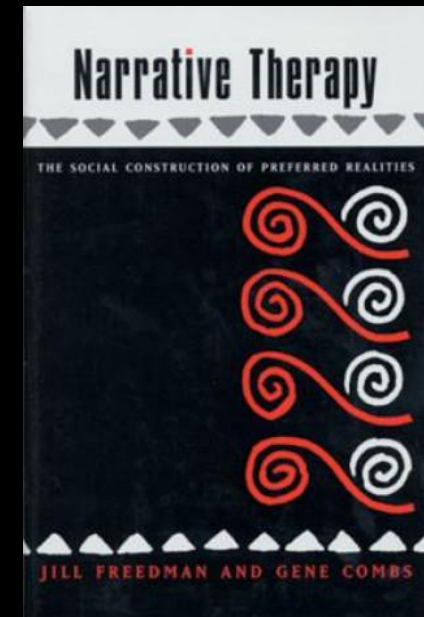
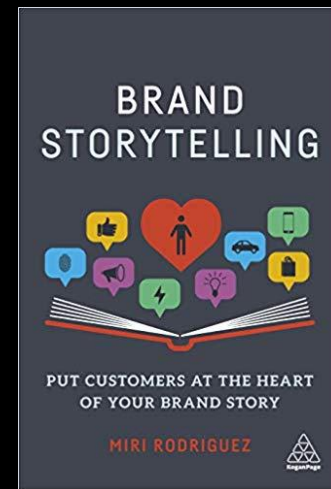
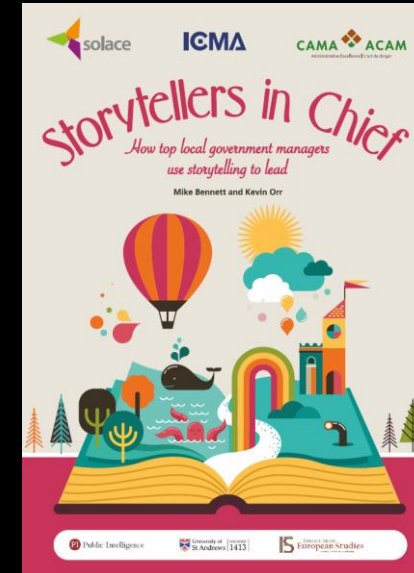
2020. október 15.

*MELLearn Tanulás – Tudás – Innováció a felsőoktatásban –
Reflektorfényben az innováció online konferencia*

Szekció: Hatékony tanítás-tanulás a 21. század egyetemén.
Szervezeti és módszertani kérdések

A történetmesélés és történetalkotás fogalmi keretei

- A szavak és cselekedetek interaktív művészete, amely a képzelet fejlesztésével tárja fel egy történet elemeit és képeit. (*National Storytelling Network*)
- Interdiszciplináris: marketing, menedzsment, irodalomelmélet, pszichológia, **oktatás**

A történetmesélés és történetalkotás az oktatás különböző szinterein

„A jó történetmesélés az oktatást szórakoztató élménnyé és a szórakozást oktatási élménnyé teszi.” (Hearne, 1998:2)

Alkalmazása az oktatásban fejleszti a kreativitást, a koncentrációs képességet, aktív figyelmet, olvasási készséget, bővíti a szókincset (Chesin, 1966).

Hazai vizsgálatok:
mesélés,
óvodáskor
(Nyitrai, 2016)

Nemzetközi
kutatások: általános
iskola (Eck, 2006),
középiskola

Kevés vizsgálat
hazai és
nemzetközi
szinten:
felsőoktatás

Történetmesélés a felsőoktatásban

Nemzetközi példák

Egyetemi kurzusok:

Anglia, Loughborough University, The Storytelling Academy
(kutatócsoport és mesterképzés)

Anglia, University of Chester Storytelling (szakirányú
továbbképzés)

USA, East Tennessee State University Storytelling program:
Communication & Storytelling Studies

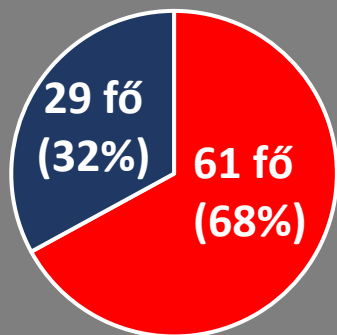
Az elbeszélés, a történetmesélés a felsőoktatás számos területén alkalmazható: irodalomtudomány, történelem, filozófia, antropológia, szociológia, pszichológia (Wills, 1992).

Természettudomány: Rejtett antigénről szóló történet (veleszületett immunrendszer, adaptív immunválasz) hallgatók által készített történet szakirodalom felhasználásával (Borysov és Ricard, 2018)

Szociálpszichológia: oktatói és hallgatói történetek. Fogalmak megértése (Miller és Wozniak, 2015)

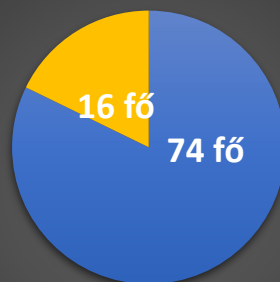
I. vizsgálat (90 fő, tanár szakosok és óvodapedagógusok, EKE)

Nemek eloszlása

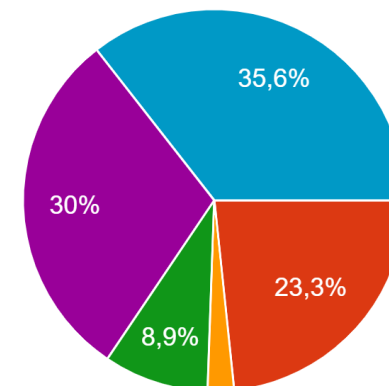
■ Nő ■ Férfi

Kitöltők

■ Tanárjelölt
■ Óvodapedagógus hallgató

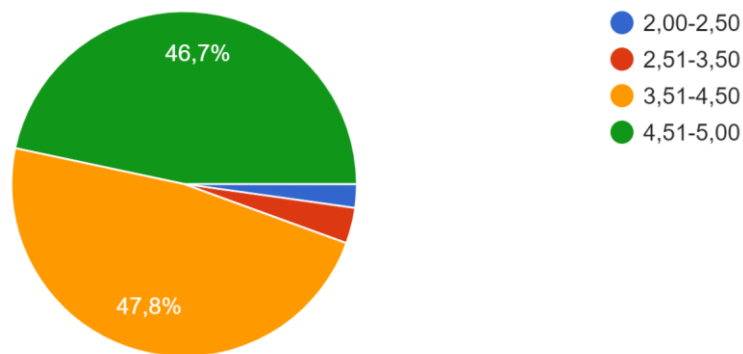
Melyik karon folytat tanulmányokat az Eszterházy Károly Egyetemen?

● AVK
● BMK
● GTK
● IK
● PK
● TTK

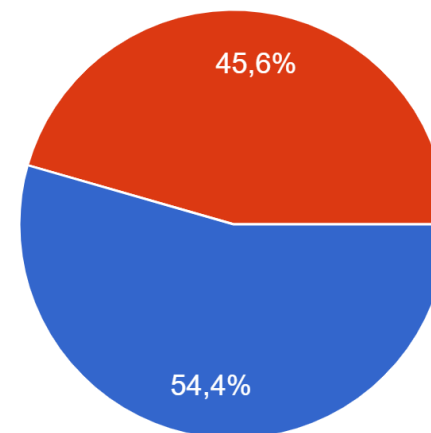
Az elmúlt félévben tanulmányi átlaga:

90 válasz

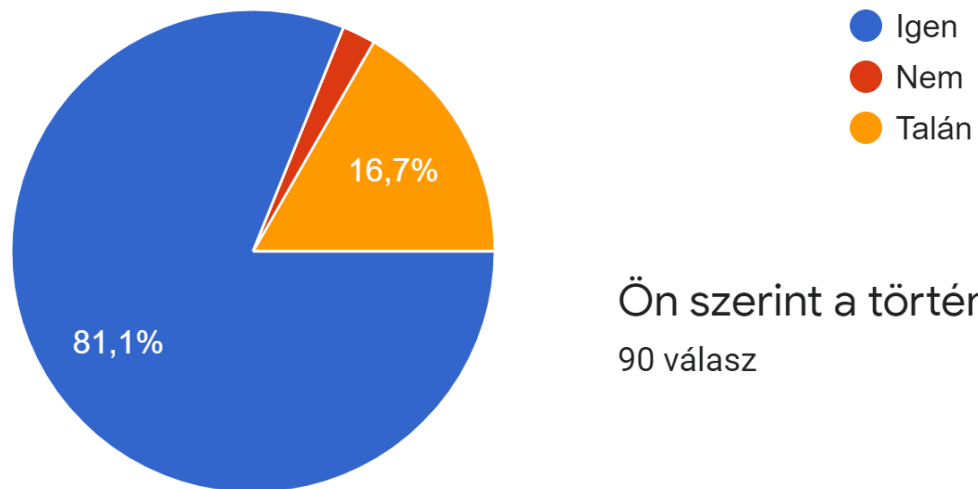
● 2,00-2,50
● 2,51-3,50
● 3,51-4,50
● 4,51-5,00

● nappali
● levelező

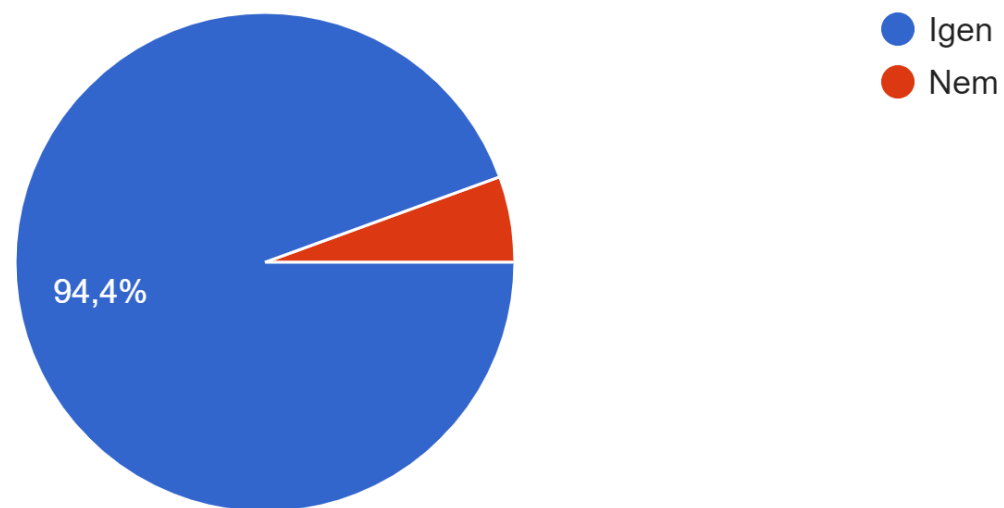
Ha kapna hozzá szakmai segítséget, alkalmazná a történetmesélést módszerként az oktatási folyamatban?

90 válasz

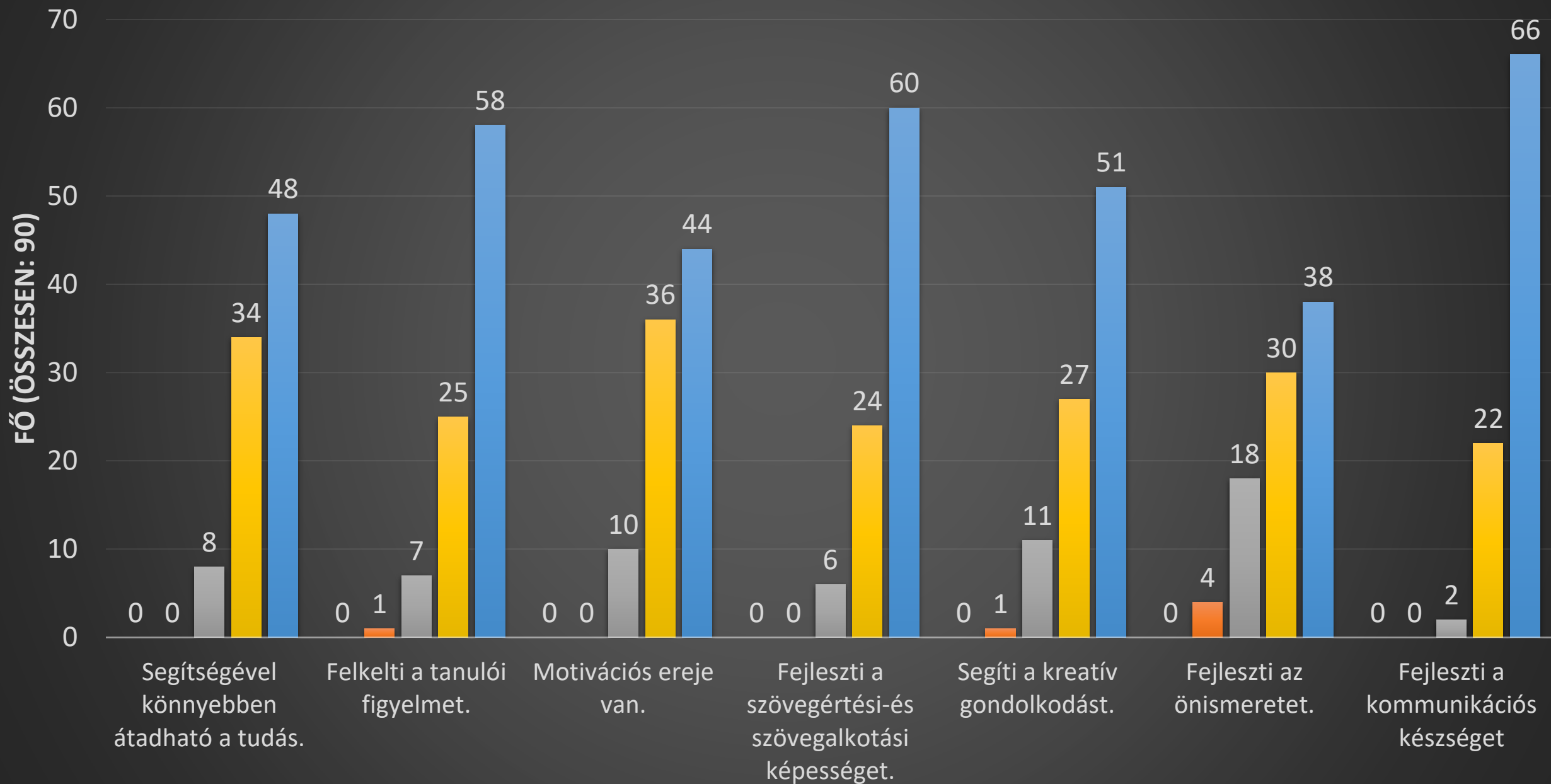

Ön szerint a történetmesélés oktatási módszernek tekinthető-e?

90 válasz

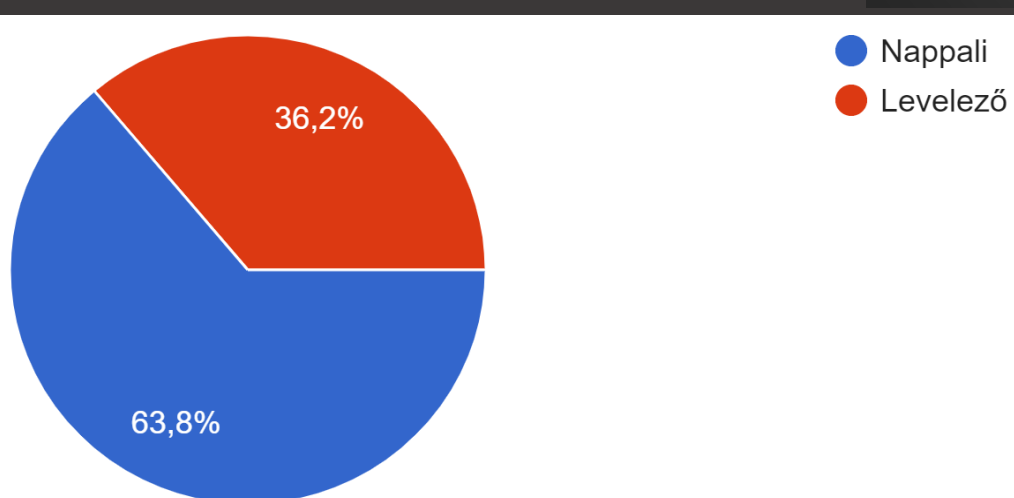
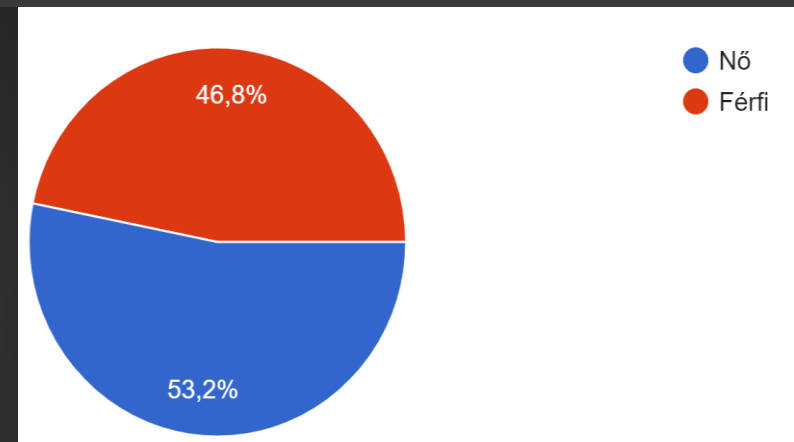
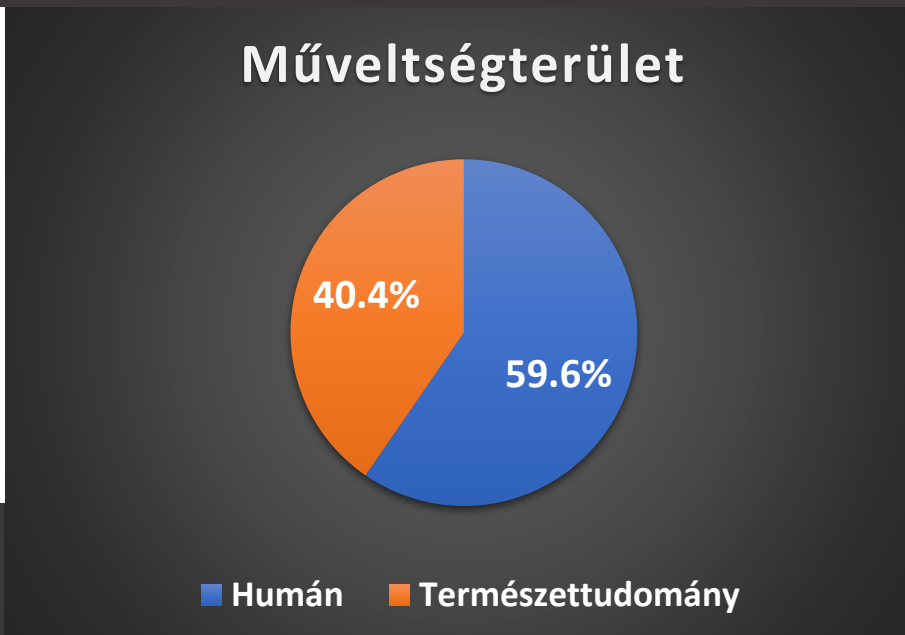
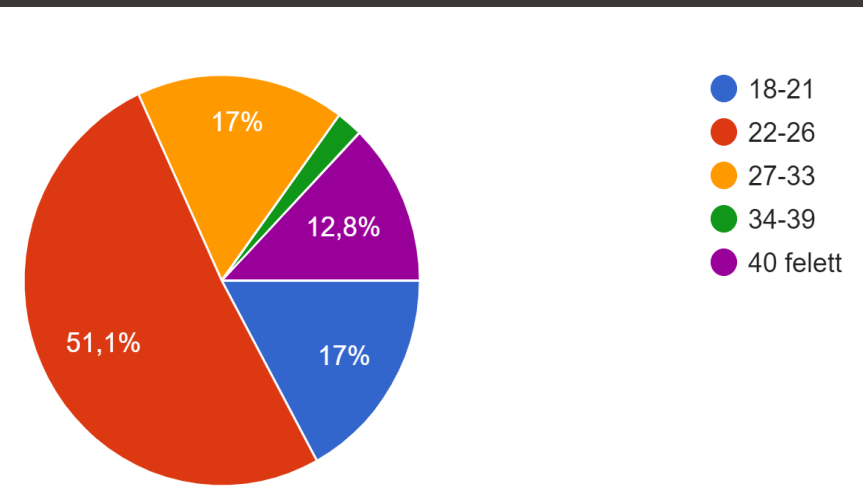

A történetmesélés előnyei az oktatási-nevelési folyamatban

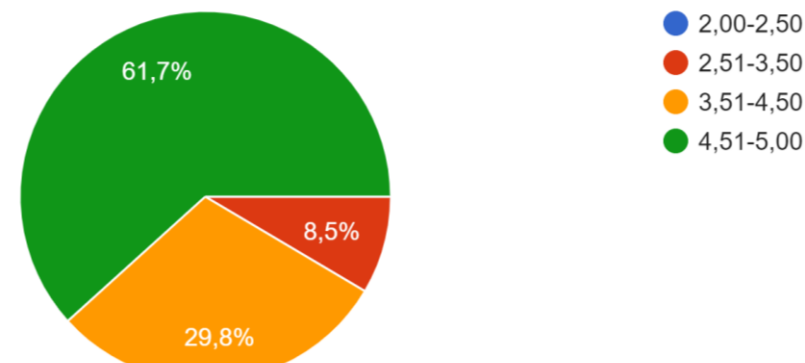
II. vizsgálat

(47 fő, osztatlan tanár szakosok, EKE)

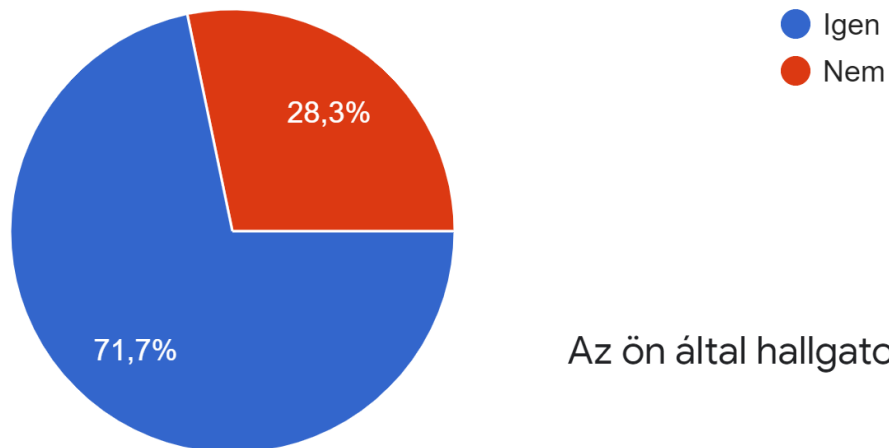

Az elmúlt félévben tanulmányi átlaga?

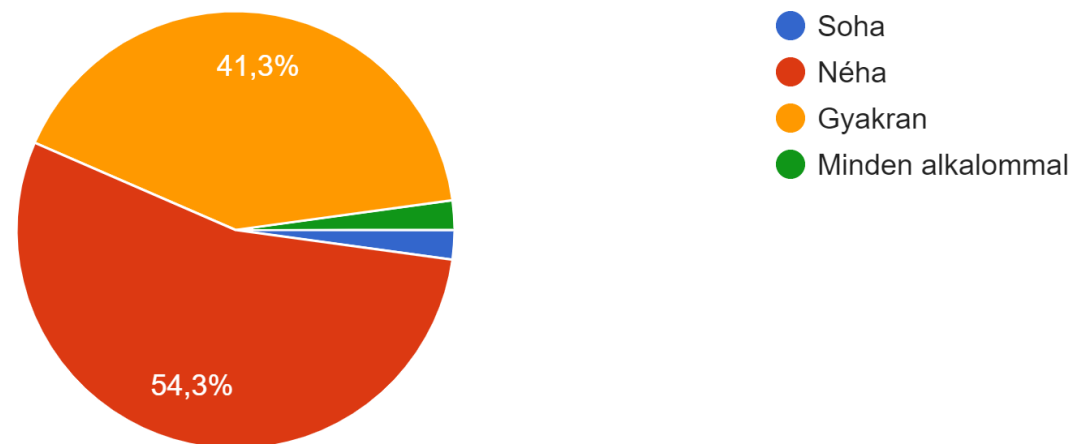
47 válasz

Tapasztalatai szerint a történetmesélést-történetalkotást mint oktatási módszert, használta-e valamelyik oktatója?

Az ön által hallgatott kurzusokon milyen gyakran fordulnak elő történetek?

A felsőoktatásban milyen történetmeselési és történetalkotási módokkal találkozott?

Ha van olyan élménye, hogy egy kurzuson használt az oktató történetmesélést/történetalkotást oktatási módszerként, kérem fejtse ki, hogy mi volt az adott feladat és hogy érezte magát a gyakorlat közben, illetve, hogy hasznosnak találta-e az ismeretek elsajátításának szempontjából!

**A hallgatók válaszait szó szerint, az eredeti helyesírás megtartásával idézem.*

„Gyermekrajz pszichológia, a tanárnő a tananyagot, jelenségeket mindig személyes példákkal illusztrálta, a legtöbbre máig emlékszem 3 év múlva.”

„Alapozó drámajáték nevű órán játszottunk szerepjátékot. Nagyon jól éreztem magam, lazább lett tőle az óra hangulata.”

„Most hirtelen egy pedagógiai előadás jut eszembe, ahol az előadó mesélt egy történetet a saját középiskolai aktív pedagógusként eltöltött "időszakaszából", ami megragadta a fantáziámat. Egy másikra is szívesen emlékszem, amikor közösen kellett megvitatnunk, és eljátszanunk (szerepjáték) egy osztályfőnöki problémát.”

„Magyarország választási rendszerét tanultuk és az oktató, úgy próbálta megértetni velünk az adott anyagrészt, hogy mi diákok voltunk a "politikuskok" és ez alapján játszottunk el egy országgyűlési választást.”

„A feladat szerepjátékszerű volt. Egy csoporton belül kellett megalkotni egy iskola vezetését. Meg kellett mondani, hogy közösen kit minek választunk illetve egyénileg is. Ezt kellett összehasonlítani, majd elmondani miért választottuk őt erre a szerepre. Nagyon jó volt látni, hogy mennyire hasonló, illetve különböző a véleményünk bizonyos emberekről. Építette a csapat szellemet.”

„Szerepjáték, történetalkotás, esetmegbeszélés. Ezek a gyakorlatok sokkal érdekesebbek, hétköznapi példákat mutatnak be. Könnyebben felidézhető a tananyag.”

„A pragmatikához kapcsolható fogalmakat kötöttük szituációkhoz, ezáltal támogatva azok megértését.”

„Presentation Skills keretein belül kellett történetet alkotni, amely a hallgatóság figyelmét hivatott felkelteni. Kapcsolódnia kellett a projekt témájához, és rá kellett világítania arra a problémára, amiről a prezentáció szól. Úgy gondolom a gyakorlat hasznos volt, mert személyes szemszöget igényelt, amely növelte a projekt elkészítésére irányuló motivációt.”

„Szerepjáték: hasznos volt, mert olyan szituáció volt, ami az iskolában gyakran előfordul a hétköznapi életben is.”

„Sok kommunikációs játékot játszottunk, szórakoztatóak a történetalkotó játékok és élvezetessé tették az órákat, ennek hatására magam is alkalmazom a módszert a saját osztályomnál.”

„Történetmesélése mint történelem oktatás, frontálisan, de úgy gondolom ez történelem szakon elkerülhetetlen. Történet alkotásra nem emlékszem. Ilyen feladattal nem találkoztam. Hacsak az nem számít ide amikor csoporttársak előtt előadott kiselőadásokat kellett tartani, melyek tartalmaztak történetmesélést.”

„Szerepjáték, történetalkotás, mesélés: ezeken az órákon éreztem legjobban magam, érdekesek voltak, magam is mindig részese voltam, ezeket soha nem fogom elfelejteni, s alkalmazom is majd a tanítási gyakorlatomban.”

Összegzés

- A kitöltők attitűdje a pozitív a történetmesélés módszertani alkalmazásához : felkelti a tanulói figyelmet, motivációs ereje van, fejleszti a szövegértési-és szövegalkotási képességet és az önismeretet, segíti a kreatív gondolkodást.
 - Akik kevésbé ismerik, szívesen használnák a pedagógiai munkában.
 - Azok a hallgatók, akiknél alkalmazták a felsőoktatásban, főként oktatói és hallgatói történetekkel, esetmegbeszélésekkel találkoztak.
 - Akiknél tananyagba ágyazottan, szituációs feladatként jelent meg, hasznosnak ítélték az ismeretátadás szempontjából.
-

Felhasznált szakirodalom

- Abrahamson, C. (1998). Storytelling as a Pedagogical Tool in Higher Education. *Education*
- Chesin, G. A. (1966). Storytelling and storyreading. *Peabody Journal of Education*, 43(4), 212-214. <https://www.jstor.org/stable/1491022>
- Borysov, S. I., & Ricard, T. (2018). Personoficationand story-making as a pedagogical approach toward enhancing cognitive activity in learning complex scientific concepts. *Professional Education: Methodology, Theory and Technologies*, (7(1), 6-24. Retrieved from <https://education-journal.org/index.php/journal/article/view/148>
- Eck, J. (2006). An analysis of the effectiveness of storytelling with adult learners in supervisory management. University of Wisconsin-Stout, Menomonie, WI. <https://minds.wisconsin.edu/bitstream/handle/1793/41941/2006eckj.pdf?sequence=1>
- Hearne, B. (1998). Introduction. *Story: From fireplace to cyberspace: Proceedings from Allerton Park Institute, No. 39*. Monticello, IL: University of Illinois at Urbana-Champaign
- McDrury, J. and Alterio, M. (2003). *Learning through Storytelling in Higher Education. Using reflection and experience to improve learning*. London, United Kingdom: Routledge
- McKillop, C. (2005). 'StoriesAbout... Assessment': supporting reflection in art and design higher education through on-line storytelling.
- Miller, R.L., & Wozniak, W.J. (2015). Weaving yarns into good psychological science education. In K. Brakke & J.A. Houska (Eds.). *Telling stories: The art and science of storytelling as an instructional strategy*. Retrieved from the Society for the Teaching of Psychology
- National Storytelling Network <https://storynet.org/what-is-storytelling/>
- Szombathelyiné Nyitrai, Ágnes A. (2016). Mese és mesélés. *Iskolakultúra*, 26(4), 75-83. Elérés forrás <http://www.iskolakultura.hu/index.php/iskolakultura/article/view/21791>
- Wills, John E., Jr. (1992). Lives and other stories: Neglected aspects of the teacher's art. *The History Teacher*, 26(1), 33-43.